

Stavbe okoli nas

Vir: www.secret-slovenia.com

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Februar 2026

Mentor in znanje št. 2/2026

Kako se oblikujejo mentor in študenti?

Nedavno sem se pogovarjala z Meto Kutin, mentorico, ki se nam je pridružila kmalu po zaključku univerzitetnega študija arhitekture, da bi lahko znanje, ki ga je pridobila v formalnem študiju, predala starejšim študentom. Program naj bi nastal tako kot na fakulteti, neodvisno od študentov, bolj iz tematike! Danes Meta misli drugače!

»Program mora biti naravnan praktično, mora biti življenjski«

smo temu rekli nekoč – naravnan na tisto, kar nas obdaja, na tisto, kar tvori naše dinamično okolje. Pa tudi na tisto, kar bo v programu prišlo na vrsto kasneje! Če se tema pojavi spontano, če zrcali dileme okolja, željo ali hotenje študentov, je mentor ne zavrne, marveč se ji posveti takoj ... da bodo študenti lahko razvili nekakšen »predokus« in zanimanje za posamezno vprašanje. To pa je seveda le podlaga za kasnejše poglobljanje znanja na teoretičnih in drugih osnovah.

Na nekaterih univerzah za tretje življenjsko obdobje v drugih državah imajo programe kot so: 12 najpomembnejših stavb v mestu, 10 najboljših filmov po letu 2000, 12 vidnih arhitektov današnjega časa itd. Prepričana sem, da so lahko za koga informativni in zanimivi, a v izobraževanju odraslih ne gre za preprosto informiranje, gre za dosti več! Gre za **ustvarjanje in prenašanje mnenj in vrednot**, to pa pomeni postaviti študente, in seveda tudi mentorja, na tir inovativnega razmišljanja. **Vsi viri znanja pri tem podpirajo načrtane teme in cilje izobraževanja.**

Izobraževalni programi spreminjajo udeležence

Mentorica Meta Kutin: V projektu *Z menoj po mojem mestu* je bilo zame in za moje študente praktično prav vse novo. Kot arhitektka sem izobražena in usposobljena za razmišljanje predvsem o tehničnih in estetskih vidikih arhitekture in krajev. Toda, mesta so ljudje! Ljudje s svojimi skritimi zgodbami iz preteklosti, sedanjosti in, zakaj ne, prihodnosti. V projektih smo zbrali zgodbe o mestnem prostoru in arhitekturi Ljubljane skozi oči starejših. Študentka Vida V. P. je sodelovala v projektu *Z menoj po mojem mestu*, pa tudi v nekaterih drugih sorodnih projektih. Raziskovali smo na primer ulico, v kateri se nahaja Slovenska UTŽO. Raziskavo smo utemeljili na teorijah, zbranih spominih, izkušnjah, podatkih iz radijskih oddaj itd. Kombinirali smo različne vire, zlasti pripovedi starejših in kolektivne spomine. Projekt *Z menoj po mojem mestu* je študentki Vidi dal priložnost, da izboljša svoje znanje o arhitekturi. Še posebej pa ji je bilo všeč delo v timu. Kljub temu, da so se v projektu vsi srečali prvič, so postali prijatelji. **Učili smo se ne le o temi projekta, marveč tudi, kako biti skupaj.**

Teme programa mentor/ica podpre s poznavanjem in poglobljanjem teorije

Mentor/ica ilustrira teorijo z aktualnimi primeri iz okolja. V programu medsebojnih odnosov je, denimo, ogled predstave Kafkinega *Pisma očetu* mentorici omogočil, da je s študenti utrjevala razumevanje temeljnih konceptov transakcijske analize; zapovedi in prepovedi, ki so jih na nas prenesli starši (teorija). Odnosov se, kot vemo, učimo v primarni

družini. »Oče je bil merilo vsega. Rekel si, da sem šibak in sem postal šibak. Smejal si se mojim besedam in jaz sem *utihnil*«. Kafka je od očeta dobil prepoved *Ne razmišljaj*, tako, da je komaj kdaj spregovoril. Razvil je negotovost glede lastne presoje življenja in celo svojega dela, kajti oče je bil merilo vsega in le on je sodil o vsem. V transakcijski analizi se učimo tudi iz življenja, ki ga je odživel nekdo drug.

Mentor/ica nenehno širi svoje teoretično znanje, da lahko v široko sliko svojega znanja, in tudi znanja študentov, umesti vrednote, razlage, mnenja, svoje in tiste, ki jih prispevajo študenti. **Vse, kar se zgodi v študijskem procesu, lahko postane del študijskega programa.**

Vse dobro in lep pozdrav,

Dušana Findeisen